

ارتقاء بهره‌وری آب و افزایش تولید سیب زمینی بذری با آرایش جدید کاشت

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل*
موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر**

بیان مسئله

کمبود آب، از مهمترین عوامل محدود کننده تولیدات کشاورزی کشور است. بکارگیری روش آبیاری تیپ می‌تواند نقش مهمی در کنترل مقدار آب مصرفی و افزایش عملکرد غده و کارایی مصرف آب در گیاهان غده‌ای داشته باشد. در گیاهان غده‌ای، تعیین فاصله ردیف کاشت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا علاوه بر عملکرد غده، کیفیت و بازاریابی آنها را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. کاهش فاصله ردیف کاشت، ابزار غیرشیمیایی مناسبی در مدیریت علف‌های هرز به شمار می‌رود. یکی از روش‌های کاهش فاصله ردیف کاشت، استفاده از آرایش کشت چهار ردیف با دو نوار تیپ روی دو پشته به عرض ۱۵۰ سانتی‌متر می‌باشد.

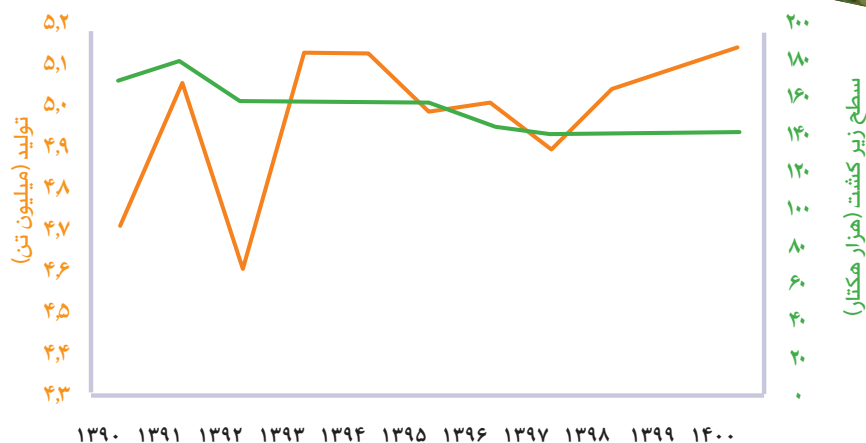
معرفی دستاورد

استفاده از آرایش جدید کاشت چهار ردیف روی دو پشته با دو نوار تیپ به عرض کاشت ۱۵۰ سانتی‌متر، در ارقام مختلف سیب‌زمینی منجر به میانگین عملکرد ۷۰ تن در هکتار و کارایی مصرف آب به طور میانگین ۸ کیلوگرم بر مترمکعب شد. افزایش عملکرد غده و میزان صرفه‌جویی مصرف آب در ارقام مختلف سیب‌زمینی در این آرایش کاشت با سیستم آبیاری قطره‌ای (تیپ) نسبت به شاهد (آرایش کاشت دو ردیف روی دو پشته به عرض کاشت ۱۵۰ سانتی‌متر به صورت آبیاری سطحی)، به طور میانگین به ترتیب ۳۸ تن در هکتار و ۵ هزار مترمکعب در هکتار بود. علاوه بر آن، این روش منجر به کاهش تراکم علف‌های هرز تابستانه و کاهش خسارت آفت بید سیب‌زمینی می‌شود.

۱۶

* داود حسن‌پناه و کرامت اخوان
** احمد موسی‌پورگرچی

وضعیت سطح زیرکشت و تولید سیب زمینی در کشور و پیش بینی آتی

فرایند تجاری سازی

نتایج تحقیقات حاضر، ضمن برگزاری روزمزرعه و کارگاه‌های آموزشی در اختیار کارشناسان و بهره‌برداران کشاورزی قرار گرفت. تولید سیب‌زمینی با این روش در سال ۱۳۹۶ در سطح ۲۰ هکتار، در سال ۱۳۹۷ در سطح ۱۰۰ هکتار و سال ۱۳۹۸ در سطح ۱۲۰ هکتار در استان اردبیل انجام شد. مزارع پایلوت طی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ در مناطق سیب‌زمینی‌خیز کشور اجرا خواهد شد.

پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

افزایش عملکرد غده در واحد سطح برای ارقام مختلف: ۳۸ تن در هکتار (افزایش ۴۰ درصدی)

افزایش درآمد ناخالص کشاورز در هکتار: ۷۶ میلیون ریال

پتانسیل افزایش تولید در سطح ۵۰ هزار هکتار: حدود ۲ میلیون تن

میزان صرفه‌جویی در مصرف آب: ۵ هزار مترمکعب در هکتار (کاهش ۴۰ درصدی)

افزایش کارایی مصرف آب: ۶ کیلوگرم بر مترمکعب (افزایش سه برابری)

کاهش تراکم علف‌های هرز تابستانه از جمله تاج‌خروس و سلمه تره

کاهش خسارت آفت بید سیب زمینی